

Είς τὸ ἀπὸ 17 Ἀπριλίου φύλλον τοῦ ὁ Ζέφυρος ἀνειδίξων τὸν Βογορίδην, καὶ θέλων νὰ τὸν καταστήσῃ ὑποπτον, καὶ ἀπατεῶνα πρὸς τὴν Ὑψ. Πόρταν, ἰδοὺ τί λέγει.

« Μήπως καὶ κατὰ τὸ 1835 ἔτος ὁ Βογορίδης δὲν παρεκίνησε τοὺς Πατρίους, Λερίους, Καλαμίνους καὶ λοιποὺς νησιώτας νὰ δώσουν, ὡς καὶ ἔδωκαν, ἀναφοράς πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρέσβεις τῶν Δυνάμεων διὰ νὰ ὑπεξαιρέθῃ ὅσοι δῆθεν ἀπὸ τὴν τακτικὴν δικαιοδοσίαν τῶν Ὀθωμανικῶν Ἀρχῶν; » καὶ παρακατιῶν « μὴ πως δὲν ἐπάτησεν ὁ ἴδιος νὰ διωμολογηθῇ συνάλλαγμα εἰκοσιν ἑκατομμυρίων γροσίων μεταξὺ τῆς Ὑψ. Πόρτας καὶ τῆς Ἀγγλίας, καὶ νὰ δοθῇ πρὸς ταύτην ὑπέγγυος ἡ Σάμος, ὥστε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς νὰ χαίρωσι πλειοτέραν ἀσφάλειαν οἱ Σάμιοι; » Εἰς δὲ τὸν τελευταῖον ἀριθμὸν τοῦ 102, ἀπ' ἐναντίας ἰδοὺ τί λέγει: « Μακρὰν τοῦ νὰ γνωρίζωμεν τόσον τὸν Πρίγγιπα τῆς Σάμου, καθὼς καὶ τὸν ἐν Ἀθήναις διαμένοντα γαμῆρόν του, Πρέσβυν (γράφ. Ἀντιπρέσβυν) τῆς Ὀθωμ. Ἐξουσίας, καὶ χωρὶς ποτε νὰ τοὺς πλησιάσωμεν, ὅτινες οὐδὲ ἀνάγκην ἔχουσι τῆς ἰδικῆς μας ὑπερασπίσεως κλ. νομίζομεν ὅμως ὅτι διαβολικῶς τέρρα σημειώσις καὶ εἰδήσις παρ' ἐκείνῃ, ἣτις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν 128 ἀριθμὸν τοῦ Φ. τοῦ Λαοῦ ἐναντίον τοῦ Βογορίδου καὶ τοῦ γαμβροῦ τοῦ Μουσοῦρου (πρόσθ. καὶ Τραπεζοῦ, διότι μνησθέντες οὕτως ἀκούει εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ἢ δὲ λέξις ἐκ τοῦ Ἰταλ. ciaceroone, τούτεστι φθάρρος) δὲν ἐμόλυνε τὰς στήλας ἐφημερίδος: ὅτι ὁ γράφων τὰ τοιαῦτα ἐναντίον των εἶναι ῥήτωρ τῆς Σάμιοις, ἐχθρὸς τοῦ Βογορίδου, ὅστις βλάπτει οὕτω τὴν πατρίδα του μᾶλλον παρὰ τὸν Πρίγγιπα: ὅτι ὁ Βογορίδης διοικεῖ τὴν Σάμον Χριστιανικῶς! μὲ ἐλευθέρους θεσμούς! ὅτι τελευταῖον ὑπὲρ των συμφερόντων τῶν Σαμίων προνοῶν ὁ Ζέφυρος, ἐνδύεται, ὡς εἶπεν, τὸν παρόντα ἀγῶνα, κλ. κλ.

Εἰπέ τώρα, φίλε ἀναγνώστα, μόνῃ ἡ ἀντίρροπος αὐτῆ τῶν γθεσιῶν ἀπὸ τοὺς σημερινούς λόγους τοῦ Ζεφύρου, δὲν εἶναι ἀραγε ἀρεκτὴ ἀπολογία ἐκ μέρους μας; καὶ δὲν εἶναι πρὸς τὸν ὅτι καθὼς ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους αὐτὸς ὑπερασπίζεται σήμερον, ἀπρηνήθησαν τὸν Ἰησοῦν ἵνα δουλεύωσι τῷ Μαμμωνᾷ, οὕτω καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἀπρηνήθη τοὺς λόγους του, καὶ ἔγινεν, ὅχι ἀρνησιλογος, ὡς ἐκεῖνοι, ἀλλ' ἀρνησιλογος; Τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων φιλοσόφων ἀμφισβητούμενον ζήτημα περὶ Ἐμαρρεδίτου, δὲν λύεται ἀραγε πληρέστερα εἰς τὸν Ζεφύρον; Ἐγὼ δὲ μὴ οἶμαι ὅτι ὁ Ζέφυρος λαλῶν οὕτως ἔφη, Ἐλληρικὸν Τουρκικὸν, διότι ἀπ' ἐκείνων, ὅστις τὸν ἐνεθάρρυνε νὰ κατακλιθεῖ εἰς τὸ φύλλον τοῦ τῶν πρώτων κατὰ τοῦ Βογορίδου ἀρθρον, δὲν ἔλαβεν ὁ δυστυχὴς ὀβολόν, οὐδὲ χάριν καμμίαν ἐνῶ ἀπὸ τῶν ἑτέρων, ὅστις τὸν ὑπηρέρυσεν τὸ δεύτερον ὑπὲρ τοῦ Βογορίδου ἀρθρον, μανθάνομεν ὅτι ἔλαβεν ὑπόσχεσιν νὰ συστηθῇ εἰς Κωνσταντινουπόλιν, ὅπου διανοεῖται πανοικεῖ νὰ μεταβῇ ἵνα μετέλθῃ τὸν τυπογράφον ἀλλ' ἄς μὴ ἀπατάται ὁ γεννάδας, διότι ὁ Σουλτάνος κατήγγιλε νεωστὶ τὰ τυπογραφεῖα. Καὶ ἐνῶ λέγει ὅτι οὕτε τὸν Βογορίδην οὕτε τὸν Μουσοῦρον γνωρίζει, ἡμεῖς ὅμως τὸν ἴδωμεν, (καὶ ὅλος ὁ κόσμος), προχθὲς εἰς τὴν ἐσπέρην τοῦ Πανεπιστημίου θερμῶς συνδιαλεγόμενον μετὰ τοῦ γραμματέως τοῦ Κυρίου Μουσοῦρου, ἀλλὰ καὶ ἕτερός τις ἴδε τοὺς περὶ τὸν Μουσοῦρον εἰσερχομένους καὶ ἐξερχομένους ἀπὸ τοῦ τυπογραφεῖον τοῦ Ζεφύρου.

Συγγαίρομεν δὲ τὸν Ζέφυρον, ὅτι μόνος μεταξὺ τῶν Ἑλλ. ἐφημερίδων ἀνεσχωμώθη (πλὴν πολὺ ἀργά) νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν Πρίγγιπα τῆς Σάμου, καὶ τὸν Πρέσβυν Κ. Μουσοῦρον, ὅτινες ὑπὸ τὴν σημαίαν αὐτοῦ στρατοπεδεύμενοι τοῦ λοιποῦ, τίνα πλεόν φοβοῦνται;

Ἐνῶ δὲ ὁ Ζέφυρος, ὡς εἶρηται, εἶναι ἀρνησιλογος, τοῦλάχιστον εἶναι συνεπὴς καὶ εὐσυλλόγιστος εἰς τὸ τελευταῖον ἀρθρον του; μὴδ' αὖτως! Κατ' ἀρχὰς μὲν ὑπερεγκωμιάζει ἀσιατικῶς τοὺς συντάκτας τοῦ Φ. τοῦ Λαοῦ, διὰ τὴν μεγάλην ἠθικὴν ἡρώων, τὸ ὑψηλὸν τῶν ἰδεῶν των, τὸν γενναῖον καὶ ἐνδοξὸν χαρακτῆρα των, τὴν μακρὰν ἀπὸ πάσαν μερικὴν, καὶ ἐμπαθῆ ἰδιοτέλειαν, εὐγενῆ ψυχῆν των καὶ λοιπὰς, ἀναισχυντοκολακοτουρρικαλαζονοκομπορῆμοσυνας. Ἐἴτα παρακατιῶν ἐπιφέρει, ὅτι ἀπὸ τῆς ἐφευρέσεως τῆς ἀγίας (ἐνταῦθα λαλεῖ χριστιανικῶς ὁ ὅπισθεν τοῦ Ζεφύρου τουρκος) Τυπογραφίας, κακοηθεστέρα σημειώσις (ἐπὶ τὸ τουρκικώτερον) δὲν ἐμόλυνε τὰς στήλας ἐφημερίδος, ὡς τὰς τοῦ Φ. τοῦ Λαοῦ, ὠραῖος ἔπαινος! καὶ ὅτι οἱ συντάκται του ἠπατήθησαν εἰς τὸν τύπον, καὶ παρέδραμον τὰς διορθώσεις, ἀξιόλογος σύστασις! ἡμεῖς δὲ λέγομεν εἰς τὸν Ζέφυρον ὅτι ἀπατάται αὐτὸς, νομίζων ἠπατημένους τοὺς ἄλλους, καὶ ἡ τοιαύτη ἀπάτη, διὰ νὰ μὴ ἀπατᾷ καὶ ἡ-

μᾶς, ἔπρεπε νὰ δημολογηθῇ ἀπὸ τὸν Φ. τοῦ Λαοῦ, ὅχι ἀπὸ τὸν ἀντίπαλόν του Ζέφυρον, διὰ νὰ ᾖ πιστευτὴ. Καὶ τί δεῖ μακρηγορεῖν; τὸ ἀρθρον αὐτὸ τοῦ Ζεφύρου ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ὄζει τουρκικῆς ἀλογίας.

Ὁ ἐν ὀνόματι δὲ τοῦ Ζεφύρου λαλῶν τουρκος, ἐπιθυμῶν βέβαια ν' ἀναρέσῃ ἀρθρον Ἑλληρικόν, εἶον τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος τοῦ Φ. τοῦ Λαοῦ, ὄφριε νὰ ψεύσῃ καὶ ν' ἀνασκευάσῃ τὰς ἐν αὐτῷ μνημονευόμενας ῥητάς πράξεις, ὅχι ὑπὸ γενικὸς καὶ ἀσημάντους ἔρους νὰ πραγματευέται τὴν ἠθικότητα αὐτοῦ, καὶ τίς ὁ γράφων, καὶ πόθεν ἐκινήθη. Ὅταν ὁ Φ. τοῦ Λαοῦ ἀποκαλῆ, φέρ' εἶπεν, ληστήν, ἀρπαγα, φαρμακεία κλ. τὸν Βογορίδην καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, ἢ χρηστοθήεια ἀποδοκιμάζει βεβαίως ἐκφράσεις τοιαύτας, ἀλλὰ τί πταίει ὁ λέγων, ἔταν ὁ πράττων εἶναι τοιοῦτος; ἔπειτα οἱ ἄνθρωποι δὲν λαλοῦν γλώσσαν ἀγγέλων, οὐδὲ τὴν γλώσσαν τοῦ Ζεφύρου, τοῦ ὁποῖου τὸ ῥηθὲν ἀρθρον, καθὼς καὶ ἡ ὑπαγορεύσασα αὐτὸ μέλαινα καρδία, εἶναι κινωτὸς βλασφημίας, μογθηρίας καὶ πάσης ἄλλης κακίας.

Καὶ ἐνῶ ὁ Ζέφυρος δημολογεῖ ῥητῶς ὅτι, οὐτε τὸν Βογορίδην, οὐτε τὸν Μουσοῦρον γνωρίζει, οὐτε τοὺς ἐπλησίασε ποτε, πῶς θρασύνεται λοιπὸν, ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους δὲν γνωρίζει, καὶ δὲν ἔξευρει τὰς πράξεις καὶ τὴν διαγωγὴν των, νὰ τοὺς ὑπερασπισθῇ καὶ ν' ἀντιπῆσῃ εἰς τὰ κατ' αὐτῶν πρὸ πολλοῦ πολλαχθὲν κηρυττόμενα; Ἐστῆθις ποτε, Ζέφυρε, εἰς τὴν Σάμον; ἠρώτησάς ποτε τὸν τυχόντα Σάμιον περὶ τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς πατρίδος του; Ὅχι! Τί λοιπὸν βλασφημεῖς τὸ Ἑλληρικὸν καὶ χριστιανικὸν τοῦ Σαμίου ὄνομα πεθόμενος εἰς τοῦ Ἀγαρηνοῦ τὰς ἀντιχριστοὺς εἰσηγήσεις, καὶ παραδεχόμενος, τυφλῶ ποδὶ, εἰς τὰς στήλας σου τὴν προδοσίαν τῆς σεαυτοῦ πατρίδος; Ἐθνησιμὸν ὀλίγον, Ζέφυρε! ἀνάτηφον! ἢ ἀπεφασίσας νὰ γίνῃς καὶ σὺ τουρκος; ὁ θεὸς νὰ σὲ οἰκτεῖρη! τὸ ἔπαθε καὶ ἄλλος τρανὸς Ἕλληνας... τὸ παθαῖνον συγχὰ καὶ ἄλλοι Εὐρωπαῖοι εἰς Τουρκίαν καὶ Αἴγυπτον διὰ νὰ φορέσουν τὸ καυτάνι καὶ νὰ λάβουν ὑπουργήματα: οἱ Σάμιοι ὅμως δὲν ἐπιθυμοῦν καυτάνι, ἀλλ' ἐπιθυμοῦν... νὰ καθαρίσουν τὴν πατρίδα των ἀπὸ τοιαῦτα καθάρματα. Ἡ χεὶρ τοῦ Ὑψίστου εἶναι κραταιά, καὶ εἰς αὐτὴν καὶ μόνῃ ἀνέθεσαν πρὸ πολλοῦ τὴν πᾶσαν ἐλπίδα των. Τὸν δὲ ῥήτορα Σάμιον, τὸν ὅποιον σὺ εἰρωνικῶς ὀνομάζεις δῆμιον τῶν ἀρνησιχριστιανικῶν τῶν πατριῶν του γῆς, σφάλεις: ἐπειδὴ αὐτὸς σπουδαίως εὐχεται νὰ εἶναι τούτος, καὶ νομίζει ὅτι, ἂν ἠδύνατο νὰ κόψῃ τρικασίας τοιαύτης, ὡς ἡμεῖς κεφαλῆς, ὡς ἡμεῖς κεφαλῆς ἠθέλει ἀνάστηθαι ἐνδοξὸς εἰς τοὺς οὐρανοὺς, καὶ ἠθέλει ἀγιάσῃ, καθὼς ἄγιοι λογίζονται οἱ ὑπὲρ πατρίδος ἐνδόξως τυραννοκτονήσαντες Ἕλληνας.

Ἀλλὰ πόθεν ἡ τοσαύτη πικρία καὶ ἀγανάκτησις τοῦ Ζεφύρου; Διότι ὁ Φ. τοῦ Λαοῦ, καθὼς ἔλαβεν ἐσχάτως εἰδήσεις ἐκ Κωνσταντινουπόλ. ἐδημοσίευσεν ὅτι ὁ Βογορίδης μὲ τὴν νέαν ἀλλαγὴν τοῦ Τουρκικοῦ Ὑπουργείου τὰ ἔχει κακὰ, καὶ διανοεῖται νὰ δραπετεῦσῃ! ἰδοὺ τὸ αἰνιγμα καὶ τίς ἐχει κατεπεῖγον συμφέρον νὰ τὸ ψεύσῃ; οἱ συγγενεῖς του: ἐπειδὴ ἡ πτώσις τοῦ Βογορίδου θέλει ἐπισύρει ἀναμριβόλως τὴν ἰδικὴν των πτώσιν: ἰδοὺ ἡ διαβολικὴ εἰδήσις! ἔκκαυτηράσε, φαίνεται, τὸν Ἐκλαμ. κύριον... τὸ ἐνοσοῦμεν, πλὴν τί νὰ γίνῃ; Ὁ δὲ Ζέφυρος ὁ δυστηχὴς εἰς τὴν περιστάσιν ταύτην ἔγινε χαλκὸς ἡχῶν, καὶ κύμβαλον ἀλλοπρόσαλλον.

Ἄλλως, κακόπνοος Ζέφυρε, τὸν Βογορίδην καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ, οὐδεὶς τοὺς μιτεῖ, οὐδεὶς τοὺς φθονεῖ: εἶθε, νὰ γίνωσιν ἐγγύρορα πασάδες τοῦ Μαρόκου! ὅπου δὲν ὑπάρχει οὕτε τυπογραφία διὰ νὰ τοὺς ἐξελέγῃ: πλὴν τὰ ἔργα των αὐτὰ τοὺς καθιστᾷ μισητοὺς καὶ ἀποτροπαίους παρὰ τοῖς Σαμίοις, καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι: καὶ ἐπειδὴ σὺ λέγεις ὅτι κυβερνώσι χριστιανικῶς καὶ μ' ἐλευθέρους θεσμούς τὴν Σάμον, εὐχόμεθα εἰς σέ, καὶ εἰς ὅτιν ἄλλον τοῦτο ἐπιθυμεῖ, νὰ τ' ἀπολαύσῃ εἰς τὸ χωρίον του διὰ νὰ αἰσθανθῇ τὴν γλυκύτητα! ἀπὸ δὲ τοὺς Σαμίοις ἄς λείψῃ τοιοῦτο ἀγαθόν.

Μάθε προσέτι ὅτι ὁ ἀντικρούων τὸ διαβολικὸν ἀρθρον τοῦ Φ. τοῦ Λαοῦ, περιβαλλόμενος ἄλλοτε εἰς Κωνσταντ. τουρκικὰς περισκελίδας, culottes, καθὼς καὶ οἱ ἐκεῖσε ὑπὸ τουρκικὴν ὑπηρεσίαν διατελοῦντες σήμερον ἀδελφοί του, ἦλθεν εἰς Σάμον γυμνοδύπικος, καὶ οἱ Σάμιοι τὸν ἐνέδυσαν καὶ τὸν ἐπότισαν ὁ ἐρυθρὸς πῖλος, τὸν ὅποιον φέρει, ἐπληρώθη ἐκ συνεισφορᾶς τοῦ ἐνὸς καὶ ἄλλου Σαμίου: τελευταῖον ἐπροκίσθη ἀπὸ τὰ λάφυρα τῶν ἀπογυμνωθειῶν οἰκίαν τῆς Σάμου, καὶ ἂν εἰσέλθῃ τις εἰς τὴν οἰκίαν του θέλει ἀναγνωρίσει βεβαίως τὰ ἐπιπλα τῆς ἐαυτοῦ οἰκίας: καὶ διὰ νὰ πληροφορηθῆς περὶ πάντων τούτων ἀπελθε εἰς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Β. Ἑλλ. Γραμματεῖαν, ἔθα θέλεις ἀναγνώσει τὰς ἀναφοράς τῶν Σαμίων. Ἄ-

